

RY

REDOUTE BELEG VAN GRAVE

Vier eeuwen oude verdediging dankzij droogte even zichtbaar

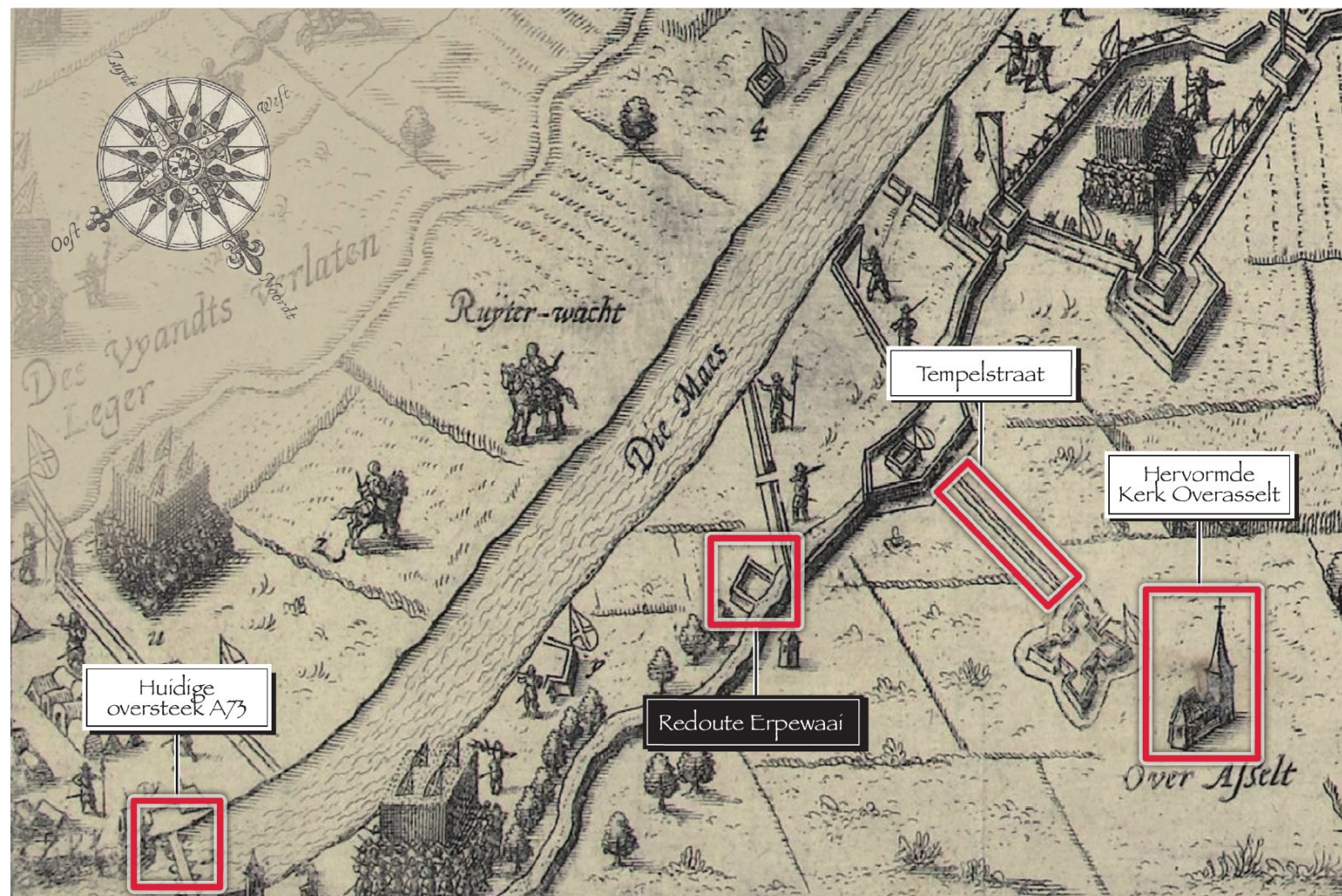
Een opvallende droge plek in de uiterwaarden bij Overasselt blijkt de afdruk te zijn van een eeuwenoud verdedigingswerk van het Staatse leger van Maurits van Nassau.

Ronald Peters
Overasselt

Zo heeft een droge zomer ook een voordeel. Eind augustus zag Wim Cousijn een opvallende plek ter hoogte van de Erpewaai-kolk bij Overasselt. Preciezer gezegd: een vierkante plek, dus het gevolg van mensenwerk.

Na het nodige gespeur op met name oude kaarten was de conclusie snel getrokken: het gaat hier om de laatste redoute in een vier kilometer lange verdedigingslinie. Een redoute is een wal van zo'n 40 bij 40 meter in het vierkant waarbinnen soldaten veilig zitten. Cousijn en Frank Oerlemans - beiden lid van de werkgroep Heerlijkheden Overasselt van het Erfgoedplatform Heumen - schreven er een uitgebreide verhandeling over.

Terug naar 1602. We zitten midden in de 80-jarige oorlog. De Spanjaarden hebben Grave bezet en hebben daarvoor een leger van 23.000 man op de been. De legertop zit in kasteel Heumen. Prins Maurits, aanvoerder van het Staatse leger, heeft tegenover Grave een linie van een kilometer of 4 op-

▲ Uitsnede van een kaart die Baptista van Doetechum maakte over het beleg van Grave. Linksonder kasteel Heumen. BEWERKING RIK BORS

getrokken, van Balgoij tot tussen Overasselt en Heumen. Met versterkingen en ongeveer 24.000 soldaten. Frank Oerlemans: „Dat was in die tijd de tactiek. Werd een stad bezet, dan ging je daar omheen liggen. Kon er geen voed-

sel naar toe en kon je eventuele bevrijdingspogingen afslaan.”

Ofer ooit gevochten is? „Niet echt. Dat was te duur. In principe was het afwachten tot de bezetter het opgaf.”

En zo ging het ook in Grave. De

Spanjaarden zochten nog wel een paar keer naar zwakke plekken in de linie, maar uiteindelijk bleef het stadje slechts enkele maanden bezet. Toen trok het Spaanse leger verder. De aanwezigheid van twee legers moet echter aan de plaatselijke bevolking niet ongemerkt voorbij gegaan zijn. „Het is bekend dat troepen bij bewoners haalden waar ze behoefte aan hadden. Dat zal hier niet anders geweest zijn.”

En zo lag een kilometer van het Spaanse hoofdkwartier dus de laatste versterking van de circumvallatielinie, zoals die officieel

heet. 40 bij 40 meter aarden wal in het vierkant. Aan de dijk die er tot 1820 lag. Die is na een doorbraak in dat jaar naar achter verschoven. Los van de afdruk - die inmiddels weer onzichtbaar is - is er niets gevonden. „Daarvoor moet je waarschijnlijk echt diep de klei in. Maar dit is al een prachtige vondst.”

Het verhaal over de redoute krijgt eind dit jaar een plek in een boek over het Kroonwerk Coehoorn - een honderd jaar jonger verdedigingswerk tegenover Grave - dat dan verschijnt.

“De troepen haalden bij de bewoners waar ze behoefte aan hadden

– Frank Oerlemans